

Нестеренко І.А., студентка групи МВ-3
факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин,
Науковий керівник: Литвинчук О.В., к.філос.н., доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА В АСПЕКТІ ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ ТА ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

Із початком повномасштабного вторгнення в Україні загострилось питання міграційних процесів, зокрема питання біженців. Дана проблема стала максимально актуальною, адже через воєнні дії на території країни близько 8 мільйонів українців, станом на 1 лютого 2023 року, перебувають за кордоном. Цей процес накладає велике економічне навантаження як на країни, куди люди виїжджають, так і на країну, яку вони покидають. Саме тому цей аспект так активно досліджують науковці, зокрема Костенко В.О., Швець С. Л. та Бондар Т. В. та інші. У своїх працях вони дійшли висновку, що міграцією не можна керувати, однак можна проводити політику, що регулюватиме міграційні потоки. Проблема міграції наразі проявляється в переповненні країн ЄС біженцями. Уряди не знають, як розмістити усіх людей, що потребують захисту та не мають наявного критерію розподілу.

На сьогоднішній день мільйони людей стають іммігрантами. Більшість із них керуються такими причинами, як пошук роботи, вища заробітна плата, возз'єднання із сім'єю, здобування освіти чи, як у випадку з українськими мігрантами, – пошук притулку. Обумовлюючись цим, їхній вибір падає на країни і кращим рівнем проживання та сталою економікою.

В умовах геополітичної ситуації в світі, перед нами постають вимоги кращої координації міграційної політики та посилення економічного зростання в містах, з метою ефективнішого та організованішого прийому емігрантів. Європейськими лідерами з прийому мігрантів вважається Італія, Греція та Німеччина. Починаючи з 24 лютого 2022 року, близько 8,2 млн. українців емігрували до країн ЄС. Більшість саме на підставі пошуку притулку. До країн, що прийняли найбільше українців належать Польща, Німеччина та Чехія.

Враховуючи масивність міграційного потоку, ми можемо побачити, наскільки сильний це вдарило по економіці цих країн [4].

Не можна пропустити також таке явище, як нелегальна міграція, що на даний момент є важливим критерієм у веденні міграційної політики, який не можна ігнорувати. Головним стимулом для порушення закону в більшості випадків виступає ускладнення процесу легального перетину кордону та зменшення способів працевлаштування. Наприклад, розглянувши дослідження організації Frontex за 2022 рік, ми можемо побачити, що більше 275 тисяч людей перетнуло кордон нелегально, щоб потрапити в країни ЄС. Ці цифри є досить значущими, адже за даними статистики, це на 73% більше, ніж минулого року. Як наслідок, можна підсумувати, що вплинувши на нелегальну міграцію та її показники, у нас буде можливість регулювати міграційні процеси та краще боротись із міжнародною злочинністю [3, с. 195].

Розглядаючи ситуацію в Україні, де через повномасштабне вторгнення російської федерації загострилась не тільки внутрішня демографічна криза, а зовнішня, на європейському рівні ми маємо можливість проаналізувати реакцію міжнародних організацій та ЄС, в цілому, щоб зрозуміти наскільки ефективно проходить боротьба із міграційною кризою. Перш за все, потрібно сказати про одне із ключовий рішень ЄС на весні 2022 року – це активація директиви про тимчасовий захист. У вересні 2023 року вона була офіційно продовжена до 4 березня 2025 року.

Тимчасовий захист є надзвичайним механізмом ЄС, який активується у виняткових обставинах масового припливу мігрантів із метою:

1. забезпечити колективний захист переміщених осіб;
2. зменшити тиск на національні системи надання притулку країн ЄС.

Також у власних звітах на офіційному сайті ЄС повідомляється про таку діяльність, як: регулярне надання гуманітарної допомоги (2,62 мільярда євро для підтримки України), фінансово-економічне забезпечення, створення шляхів солідарності для безпечної доставки експортних товарів [2].

Однак головною причиною не повністю ефективної боротьби з міграційною кризою є відсутність повної солідарності між країнами. На разі між країнами

виникають суперечності, в результаті яких не вдається повністю зосередитись на спільній роботі. До прикладу, можна розглянути різницю в поглядах на рішення проблеми: Франція, Німеччина та скандинавські країни виступають за розподіл біженців по всіх країнах Європи, тоді як південні країни, особливо Італія і Греція, зосереджується на обмежувальних заходах у національних інтересах, а третя група, що складається із східних країн (Польща, Чехія та інші) вважають, що дана проблема є особистою відповідальністю кожної країни [1, с. 73–74].

Тому, спираючись на вищесказану інформацію, ми можемо зробити висновок, що міграційна криза дійсно існує та знаходиться у досить-таки загостреному стані. Саме тому є потреба в активізації міграційної політики, зокрема у найбільш нерегульованому аспекті – проблемі біженців та переселенців.

Зробивши аналіз, ми бачимо що головним методом боротьби з міграційною кризою є вирішення проблеми розподілу біженців. Таким чином ми розуміємо, що вирішення даної проблеми є однією із головних цілей на найближчі роки. Лише максимально врегулювавши цей процес, ми зможемо домогтися стабільної геополітики в аспекті міжнародних відносин.

Список використаних джерел

1. Ерьоміна К. А. Міграційні процеси в країнах Європейського Союзу: сучасний стан та перспективи. Київ, 2020. 83 с.

2. Інфографіка – солідарність ЄС з Україною. Consilium.europa. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/eu-solidarity-ukraine/>

3. Костенко В. О. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. Т. 1. 790 с.

4. Моніторинг та аналіз ризиків. Frontex. URL: <https://www.frontex.europa.eu/what-we-do/monitoring-and-risk-analysis/monitoring-and-risk-analysis/>